

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми «ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО УРОКІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Виконав: студент 2 курсу, групи ФК1-М18z
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична
культура)
Бойко Анатолій Сергійович
Керівник: Ковальчук Г.П., кандидат
педагогічних наук, старший викладач
Рецензент: Солопчук Дмитро Миколайович,
кандидат педагогічних наук, доцент

Кам'янець-Подільський - 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СТІЙКОГО ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ ЯК НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА..	8
1.1. Проблема формування в учнів інтересу до занять фізичною культурою як об'єкт педагогічного дослідження	8
1.2. Теоретичне обґрунтування цільового спрямування педагогічної технології на самостійні заняття учнів фізичною культурою	16
1.3. Організація і методика дослідження	35
РОЗДІЛ II. ЗМІСТ, ФОРМИ І ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ СТІЙКОГО ІНТЕРЕСУ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ	46
2.1. Методика формування у старшокласників стійкого інтересу до самостійних занять фізичними вправами	46
2.2. Обговорення результатів дослідження	58
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	71
ДОДАТКИ	74

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ДЮСШ – дитячо-юнацька спортивна школа

ЗФП – загальна фізична підготовка

КГ – контрольна група

ЕГ – експериментальна група

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сьогодні, коли в країні складна соціально-економічна ситуація, дуже гостро стало питання про збереження здоров'я нації. Педіатри наводять катастрофічні показники стану здоров'я дітей: лише один з двадцяти відносно здоровий. Ситуація погіршується низькими морально-етичними нормами поведінки молоді. У зв'язку з цим першочерговим завданням є оздоровлення дітей та молоді. Найбільш значима роль в цьому відводиться педагогам. По-перше, відомо, що перспективний стан здоров'я людини визначається формуванням моделі її поведінки, починаючи з дошкільного періоду дитинства. По-друге, саме школа повинна бути основним етапом у вихованні в дитини навичок гігієни та медицини для того, щоб кожен знав свій організм і вмів підтримувати його в здоровому стані.

Особливо гостро стоїть ця проблема в процесі викладання предмету "фізична культура", якому відводиться головна роль у формуванні здорового способу життя. Останній виховує у людини не тільки потребу у руховій діяльності, але й зростання морально-етичних якостей особистості.

Питанню ролі фізичних вправ у вихованні гармонійної особистості присвячений цілий ряд наукових досліджень. Культура здорового способу життя по суті є способом створення гармонії між людиною та природою. Фізична культура при цьому є з'єднуючою ланкою між соціальним та біологічним і має безпосереднє відношення до здоров'я нації. Чим гірша соціальна сфера, тим здоровішою має бути людина, що їй протидіє.

На думку В. Видріна (1988), діючи на біологічну суть людини за допомогою своїх засобів та методів, оздоровча фізична культура впливає на всі сфери особистості: інтелектуальну, емоційну, духовну, в силу того, що вони взаємопроникні та взаємопов'язані.

На думку ряду дослідників (О. Лаптева, 1986; В. Лабскіра, 1987; Е. Байт, 1990; Ю. Андрєєва, 1991; Л. Гостєва, 1991; А. Царика, 1991) під

здоровим способом життя розуміється комплекс оздоровчих заходів, що забезпечує гармонійний розвиток і зміцнення здоров'я, збільшення працездатності людей, продовження їх творчого довголіття.

Вивчаючи зарубіжний досвід, Л. Жарова, А. Столяр (1991) свідчать про те, що, наприклад, в Японії, Австралії, США успішно впроваджуються методики з виховання потреби у дітей до занять фізичною культурою з раннього дитинства, як складової здорового способу життя. В нашій країні, на думку В. Бахмудова (1988), має місце інерція мислення, яка гальмує поступальний розвиток цього процесу і тому ця потреба ще потребує мислення.

Про **актуальність** проблеми формування та розвитку інтересу до питання, що вивчається, в учнів усіх вікових категорій свідчить той факт, що протягом багатьох років дослідження цієї теми продовжують все більше нових авторів: А. Войлоков (1971), М. Жаворонкова (1972), П. Рудик (1976), С. Груєв (1977), В. Бондаревський (1985), В. Бахмудов (1988), А. Скоробагатов (1991), А. Царик (1991), К. Кардяліс (1991) В. Новосельський (1992), М. Солопчук (1994), М. Зубалій (1996), Б. Ведмеденко (2002), які розглядають її в різних аспектах на основі потреби та активності.

Об'єкт дослідження – процес формування в учнів 16-17 років інтересу до самостійних занять фізичними вправами.

Предмет – організаційні норми і засоби формування інтересу до самостійних занять фізичними вправами.

Мета – теоретично розробити і експериментально обґрунтувати методику самостійних занять фізичними вправами з обтяженнями у поєднанні з комплексом оздоровчих заходів, що сприяють формуванню інтересу старшокласників до фізичних вправ силового характеру, як складової частини здорового способу життя.

Вказана мета зумовила висунення **гіпотези**, а також постановку конкретних завдань нашого дослідження. Припускалось, що формування інтересу до самостійних занять фізичними вправами з обтяженнями з урахуванням індивідуальних особливостей учнів на основі комплексної

диференційованої програми, що містить систему оздоровчих заходів та методику самостійних тренувань фізичними вправами силового характеру, дозволить учням 16-17 років оволодіти необхідним рівнем спеціальних знань, що є суттєвим фактором у виробленні свідомої потреби в регулярних тренуваннях з обтяженнями та зміцненні здоров'я.

В роботі поставлені наступні **завдання**:

1. Виявити у структурі мотиваційно-ціннісних орієнтацій старшокласників їх ставлення до здорового способу життя.
2. Визначити структуру інтересів юнаків до занять фізичними вправами з обтяженнями.
3. Експериментально перевірити у практичній діяльності комплексну програму з формування інтересу в учнів 16-17 років до занять фізичними вправами з обтяженнями, що заснована на системі оздоровчих заходів та методиці самостійних тренувань фізичними вправами силового характеру.

Методи дослідження.

1. Аналіз і узагальнення літературних джерел.
2. Методика визначення гостроти зору.
3. Антропометричні вимірювання.
4. Тестування рівня фізичної підготовленості.
5. Методи визначення стану постави.
6. Педагогічний експеримент.
7. Методи математичної статистики.

Практичне значення дослідження полягає в застосуванні у практиці загальноосвітніх шкіл методичних рекомендацій щодо формування інтересу в учнів до самостійних занять фізичними вправами, з метою виховання у школярів позитивного ставлення до фізичної культури.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дипломної роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 25 квітня 2019 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи. Роботу викладено на 87 сторінках, з яких 77 сторінка основного тексту. Дипломна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, двох розділів, висновків, списку 60 використаних джерел та 3 додатків.

ВИСНОВКИ

1. У сучасних умовах державними пріоритетами, які керують ФВ молоді, є зміцнення здоров'я, виховання відповідних мотиваційних і поведінкових характеристик, активної соціальної орієнтації на ЗСЖ. Основними принципами зміни системи фізичного виховання повинні бути розробки і реалізація ефективного дидактичного наповнення її змісту у навчальних закладах, збільшення рухової активності школярів, підвищення ефективності навчального процесу з ФВ. Необхідно шукати шляхи підвищення рухової активності школярів у позаурочний час, використовуючи як організовані, так і самостійні форми занять. Свідоме і добровільне підвищення фізичної підготовленості індивідуума пов'язане з мотивацією, на яку впливає безліч чинників як позитивних, так і негативних. У літературі відсутні дані про структуру цих чинників й особливості їх впливу на формування потрібно – мотиваційної сфери школярів у сучасних умовах. Вивчення цієї проблеми допоможе створити умови і виробити стимули, які сприятимуть формуванню мотивів діяльності підлітків, спрямованих на фізичне самовдосконалення засобами фізичного виховання.

2. Дослідженням виявлено структуру мотивів до занять фізичною культурою та спортом хлопців та дівчат 8-12 років, яка має вікову динаміку з різним чинниковим вкладом, особливості прояву залежно від констант (стать, тип ВНД, місце проживання), однак визначається постійно загальною ієрархією побудови, що притаманна сучасним підліткам: пріоритетними мотивами є зміцнення здоров'я (51%), удосконалення форми тіла (42%), досягнення високого спортивного результату (24%), спілкування з друзями і активний відпочинок (18–19%).

3. У різні вікові періоди вплив зовнішніх чинників на формування мотивації підлітків та юнаків до занять фізичними вправами з метою самовдосконалення неоднаковий і залежить від статевих та психофізіологічних

особливостей формування організму і їх сприйняття навколишнього середовища. Відповідно до загального рейтингу факторів їх ієрархію визначено у наступному порядку: у хлопців на I місці – поради батьків (26%), на II – знання про користь вправ (23,9%), на III – поради учителя фізкультури (28,8%), на IV – відвідування змагань (19,3%), на V – поради друзів (17,5%), на VI – телепередачі (13,5%), на VII – читання преси (4%); у дівчат на I місці – знання про користь вправ (28,2%), на II – телепередачі (19,5%), на III – поради батьків (19,9%), на IV – поради друзів (17,0), на V – поради вчителя (12,6%), на VI – відвідування змагань (8,5), на VII – читання преси (7,4%).

4. Встановлено, що у вільний час основна маса підлітків дивиться телевизор щодня ($73,1 \pm 1,8\%$ хлопців і $76,5 \pm 1,6\%$ дівчат) по 2–3 години, але тільки більше 15% дівчат відзначили позитивний вплив телепрограм на їх мотивацію до систематичних занять ФК і С.

Аналіз телевізійних інтересів школярів показав, що пріоритети вони віддають закордонним художнім фільмам та деяким розважальним програмам, хоч 52,9% хлопців та 20,8% дівчат дивляться і спортивні змагання, переважно з футболу і баскетболу.

Періодичну спортивну пресу читає $55,9 \pm 2,02\%$ хлопців і $28,1 \pm 1,96\%$ дівчат, однак як на фактор, що впливає на мотивацію до занять ФК і С, на пресу вказує біля 5% школярів. Хлопців більшою мірою цікавлять результати змагань (71,3%), інформація про корекцію фігури (21,4%), зміст самостійних занять (16,6%), дієта (4,2%), система загартовування (3,9%). Дівчата читають інформацію щодо корекції фігури (57%), про змагання (41,3%), оздоровчі програми занять (25,2%), дієту (17,8%), зміст самостійних занять (10,7%), систему загартовування (4,9%).

Вивчення інтересу до спортивних рубрик преси підтвердило думку про те, що у підлітків мотиви занять більшою мірою пов'язані з самовдосконаленням організму й оздоровленням.

5. Організація і методика фізичного виховання у школі – фактори, які впливають на інтерес до занять фізичною культурою і спортом учнів.

Відношення підлітків до уроків фізкультури визначається не систематичністю їх відвідування та вираженням незадоволення від їх проведення.

У цілому біля 50% школярів не відчувають стійкого інтересу до уроків фізкультури. Причинами цього є неадекватність фізичних навантажень фізичним можливостям школярів (завищений або занижений рівень), на що вказують 15,9% хлопців і 10,4% дівчат у 3-му класі, 26,4% хлопців і 26,5% дівчат у 4-му класі, 10,6% хлопців і 47,7% дівчат у 5-му класі, 17,7% хлопців і 21,2% дівчат у 6-му класі.

З віком збільшується кількість школярів незадоволених змістом занять, якщо у 3-му класі про це говорять $17,4 \pm 3,8\%$ хлопців і $12,5 \pm 3,3\%$ дівчат, то у 5–6-х класах $23 \pm 1,6\%$ хлопців і $35,6 \pm 2,1\%$ дівчат.

З віком у школярів з'являється впевненість, що на уроках фізкультури нецікаво, на це вказують 20–25% хлопців і дівчат. Виявлені вікові особливості відношення школярів до процесу фізичного виховання у школі свідчать про необхідність доопрацювання програм з фізичної культури, адекватних віково-статевим потребам, мотивам й інтересам школярів, та диференційованого підходу до учнів на уроках фізкультури, що сприятиме підвищенню їх мотивації до занять фізичними вправами як у системі урочних, так і позаурочних форм.

6. Домашні завдання з фізкультури не можуть заповнити дефіциту добової рухової активності (300–400 Ккал) школярів, тому що вони не бачать сенсу у їх виконанні. Вікова динаміка таких відповідей закономірно збільшується з 7,9% хлопців і 6,2 дівчат у 3-му класі до 59,1 хлопців і 65,6% дівчат у 6-му класі.

Вагомими причинами є відсутність інтересу до самостійних занять фізичними вправами школярів, відсутність індивідуальних програм, недосконалість системи педагогічного контролю фізичного стану у процесі фізичного виховання, яка має у своєму арсеналі тільки рухові тести, результати яких залежать від кумулятивного ефекту, і зміни їх починають виявлятися на 3–4 тижні занять, крім того, їх неможливо виконувати в домашніх умовах.

7. Аналіз прояву мотивів занять фізичною культурою і спортом у підлітків при константній ознаці, якою був "тип ВНД", показав, що, незалежно від контрольної перемінної "стать", виявляються загальні тенденції. У "сильних" типів більшою мірою виражений мотив "досягнення високого спортивного результату", тобто спортивний мотив занять, ніж у "слабкого" типу. У "сильних" типів більш широкий спектр мотивів занять фізичними вправами, вони вказують, як правило, на два мотиви, а "слабкі" – на один.

Результати дослідження дозволяють зробити узагальнення, характерні для представників різних типів ВНД, незалежно від статі випробуваних. Однак систематизація у типологічні групи призвела до зменшення кількості досліджуваних у кожній групі нижче статистично значимих величин, у зв'язку з чим можна говорити не про виявлення певних закономірностей, а про інтерпретацію отриманих даних, що обґрунтовує необхідність диференційованого підходу при виборі стимулів для формування мотивації.

8. Дослідження мотивів та інтересів школярів до занять фізичною культурою і спортом підтвердили ряд особливостей, виявлених при аналізі з використанням вікових констант, що може трактуватися вже як закономірність.

Порівняльний аналіз спортивних інтересів школярів дозволяє стверджувати, що завдяки інформації, яку одержують учні за допомогою телебачення, преси, учителів фізкультури, можна виділити види спорту, що користуються найбільшою популярністю. У хлопців найбільш популярними є: футбол (34%), баскетбол (25%), плавання (18%), бодібілдинг (11%), види єдиноборств (9%), туризм, спортивне орієнтування, легка атлетика, волейбол (по 5%), а у дівчат – аеробіка (27%), плавання (19%), баскетбол (15%), шейпінг (13%), фітнес (11%), волейбол (8%), туризм, спортивне орієнтування (5%);

Негативним чинником, який впливає на інтенсивність мотивації до реалізації мети самовдосконалення засобами фізичного виховання, є незадоволення бажань підлітків займатися улюбленими видами спорту як у системі урочних, так і позаурочних форм занять. Це стосується спортивних ігор, плавання, аеробіки, шейпінгу, фітнесу, бодібілдингу. Замість цього їм пропонують

легку атлетику, спортивну гімнастику, класичну і вільну боротьбу, інтерес до яких знижений.

9. Існують розходження у прояві мотивів до фізичного самовдосконалення школярів, які проживають у міській і сільській місцевості, а також чинників, які впливають на їх формування.

Ціль самоствердження шляхом заняття спортом і досягнення високих спортивних результатів більшою мірою виявляється у хлопців-підлітків із сільських шкіл (35,5), у міських підлітків цей мотив називають в 24% випадках. Імовірно, це пов'язано з тим, що міські школярі мають більш широкий вибір сфер самореалізації і самоствердження. У міських школярів відносно рівноцінними щодо впливу є такі зовнішні чинники, як поради батьків ($26 \pm 1,5\%$), поради вчителя ($22,8 \pm 1,4\%$), далі ідуть відвідування занять ($19,3 \pm 1,4\%$), поради друзів ($17,5 \pm 1,3\%$), телепередачі ($13,5 \pm 1,2\%$) і преса ($4 \pm 0,7\%$). У сільських школярів перше місце займають поради батьків ($31 \pm 4,7\%$), друге – поради вчителя ($28 \pm 4,4\%$), на 13,5% підлітків впливають телепередачі, на $10,3 \pm 3\%$ – поради друзів і на 7,5% – відвідування змагань.

Внутрішніми чинниками, які впливають на інтенсивність мотивації, можна вважати знання, переконання, бажання і пошук причин, що заважають реалізувати мету. У міських школярів, особливо дівчат ($28,2 \pm 1,6\%$), переконливість про вплив їхніх знань щодо користі занять фізичними вправами вищі, ніж у сільських школярів (16%). До об'єктивних зовнішніх причин, які утруднюють реалізацію мети, можна віднести відсутність груп за інтересами (22%) і неспроможність оплачувати заняття (16%).

10. Існують розходження в оцінці здоров'я і фізичної підготовленості підлітками міської і сільської місцевості. Найбільше проблем зі здоров'ям мають школярі м. Кам'янець-Подільського. Тільки 54% хлопців і 32% дівчат почувають себе "добре", інші почувають себе "не зовсім добре" (34,9% хлопців і 62% дівчат) і "погано" (10,3% хлопців і 6% дівчат). І в містах, і в селах суб'єктивна оцінка здоров'я дівчат нижча, ніж хлопців. Тільки близько 40% дівчат оцінюють своє здоров'я як "добре", 52% – як "не зовсім добре" і близько

8% – "погане". Це дуже тривожний фактор, який свідчить про загальне погіршення репродуктивного здоров'я молоді і генофонду нації.

11. Виявлені вікові закономірності формування мотивів та інтересів школярів у галузі фізичної культури і спорту, зовнішні і внутрішні фактори, які впливають на мотивацію до занять фізичними вправами для удосконалення свого організму, дозволяють розробити рекомендації для учителів фізичної культури щодо організації і методики проведення фізкультурно-масової роботи з фізичного виховання у школі, щодо корекції програми з фізичної культури і диференційованого підходу до учнів з типологічними особливостями вищої нервової діяльності.

Стимули підвищення мотивації до занять фізичною культурою і спортом повинні враховувати наведені вікові і статеві закономірності формування мотиваційних пріоритетів школярів і мати спрямування на моральне заохочення, змагання, соціально-психологічний клімат, наявність перспективи, доступність мети, підтвердження процесу досягнень, інтерес до видів спорту та індивідуальний підхід.

Проведені дослідження не вичерпують проблему вивчення мотивації школярів до фізичного самовдосконалення, а ставлять ряд запитань, які торкаються формування пріоритетів культури фізичного здоров'я і мотивації його покращення, збереження, починаючи з дитячого віку і закінчуючи старшими віковими групами населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананьев Б. Г. К постановке проблемы развития детского самосознания. Москва: Педагогика, 2010. С. 103-127.
2. Асеев В. Г. Мотивация поведения и формирования личности. Москва: Мысль, 2010. 158 с.
3. Астаханов С. А. Педагогические требования к использованию народных средств физического воспитания Теория и практика физической культуры. 2003. Выпуск 5,6. 36 с.
4. Ашмарин Б. А., Завьялов Л. К. Педагогический контроль за физической подготовленностью школьников 2010. Выпуск 9,10. С. 11-13, 16-17.
5. Бальсевич В. К. Физическая активность человека. Київ: Здоров'я, 2007. 224 с.
6. Бауер В. К. Взаимосвязь целей и форм участия студентов в физкультурно-спортивной деятельности Теория и практика физической культуры. 2008. Выпуск 12. С. 14-16.
7. Бельский И. В. Модель специальной силовой подготовленности пауэрлифтеров. Теория и практика физической культуры. Красноярск, 2000. 315 с.
8. Берзінь В. І., Бевз Р. Т. Концептуальні питання гігієнічного забезпечення організації навчального процесу у сучасній школі. Журн. АМН України. 2004. Т. 10. Випуск 1. С. 193-199.
9. Богданов Г. П. Бег на уроках физической культуры в 9-10 классах. Физическая культура в школе. 2005. Выпуск 8. С. 17-21.
10. Богданов Г. П. Физические нагрузки для развития выносливости и быстроты в беге. Физическая культура в школе. 2007. Выпуск 8. С. 15-20.
11. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте. Москва: Просвещение, 2006. 464 с.

12. Бойко Г. В. Целенаправленное развитие двигательных способностей человека. Москва: Медицина, 2002. С. 101-107.
13. Бойков Л. Урок по учебным карточкам Физическая культура в школе. 2003. Выпуск 3. 25 с.
14. Бомпа Т. Подготовка юных чемпионов. Москва: ООО "Издательство Астрель", 2003. 259 с.
15. Булич Э. Г., Муравов И. В. Здоровье человека: биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции. Киев: Олимпийская литература, 2003. С. 424.
16. Виготский Л. С. Собрание сочинений: в 6-ти т. Москва: Педагогика, 2002. 275 с.
17. Виленский М. Я. Формирование потребности в физическом совершенствовании как психолого-педагогическая проблема. Физическая культура в научной организации учебного труда студентов пед. ин-та. Москва, 2011. С. 109-124.
18. Войлоков О.М. Исследования отношения ученика старших классов к урокам физической культуры и пути воспитания интереса к ним: автореф. дис... канд. пед. наук. Львов, 2002. 22 с.
19. Гіоташнюк Р., Поташнюк І., Іванова Г. Напрями оптимізації фізкультурно-оздоровчої роботи учнівської та студентської молоді. Вісник Технологічного університету Поділля. Хмельницький, 2002. Випуск 5. Ч. 3 (48). С. 27-30.
20. Грибан Г. П. Життєдіяльність та рухова активність учнів. Житомир: Рута, 2009. С. 594.
21. Даниленко Г. М., Пономарьов Л. І., Пересипкіна Т. В. Соціально-гігієнічні особливості адаптації дітей до основної школи. Гігієна населених місць. 2007. Випуск 49. С. 339-342.
22. Дворкин Л. С. Возрастная динамика спортивных достижений молодых тяжелоатлетов. Физическая культура. Москва: ФиС, 2001. 109 с.
23. Дилигенский Г. Г. Проблемы теории человеческих потребностей.

Вопросы философии. 2006. Выпуск 9. С. 30-43.

24. Довбуш Р.О. Понятие потребности в свете общесоциологической теории: автореф. дис... канд. пед. наук. Киев, 2009. 24 с.

25. Дудіна О. О., Слабкий Г. О., Моїсеєнко Р. О. Ситуаційний аналіз стану охорони здоров'я дітей та підлітків в Україні. Ч. 2. Забезпечення принципу соціальної справедливості відносно здоров'я дітей і підлітків. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2008. Випуск 2. С. 8-16.

26. Жилко Ю.С. Формирование потребности в непрерывном физическом совершенствовании старшеклассников общеобразовательных школ: автореф. дис... канд. пед. наук. Рига, 2009. 24 с.

27. Завьялов Л. К. Воспитание познавательной активности Физическая культура в школе. 2006. Выпуск 3. С. 11-12.

28. Зациорский В. М. Физические качества спортсмена Москва: Физкультура и спорт, 2006. 198 с.

29. Иванчук М. В. Формирование потребности личности как социально-экономический процесс: автореф. дис... д-ра филос. наук. Свердловск, 2010. 42 с.

30. Изучение мотивации поведения детей и подростков. Москва: Педагогика, 2002. 41 с.

31. Имеладзе И. В. К проблеме побуждения деятельности Вопросы психологии. 2006. Выпуск 5. С. 124-131.

32. Колышев И. Г. Мотивы массового спорта Психология личности и деятельности спортсмена. Москва, 2011.

33. Корнеева Т. В. Для школьников с низким уровнем физической подготовленности Физическая культура в школе. 2008. Выпуск 9. 15 с.

34. Круцевич Т. Ю. Модельно-целевые характеристики физического состояния в системе программирования физкультурно-оздоровительных занятий с подростками. Наука в олимпийском спорте, 2002. Выпуск 1. С. 31-34.

35. Куланин Б.Д. Влияние специальных знаний, убеждений и потребностей на практику самостоятельных занятий физической культурой студенческой молодежи: автореф. дис... канд. пед. наук. Москва, 2008. 24 с.
36. Ланда Б. Х. Методика комплексной оценки физического развития и физической подготовленности: учеб. пособие. Москва: Советский спорт, 2004. 192 с.
37. Лук'янова О. М. Проблеми здоров'я здорової дитини та наукові аспекти профілактики його порушень. Мистецтво лікування. 2005. Випуск 2. С. 6-15.
38. Лысенко О.П. Социально-психологические особенности становления профессиональной направленности старшеклассников: автореф. дис... канд. психол. наук. Киев, 2011. 22 с.
39. Магун В. С. Потребность и психология социальной деятельности человека. Львов: Наука, 2003. 187 с.
40. Макаров А. А. Магнитофон на уроке Физическая культура в школе. 2002. Випуск 3. 20 с.
41. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів: [монографія]. Донецьк: Інновація, 2007. 252 с.
42. Никиреев Е. М. Некоторые теоретические вопросы изучения направленности личности Психологические проблемы формирования социально активной личности. Москва: МГПИ, 1982. С. 8-30.
43. Нюттен Ж. Мотивация Экспериментальная психология. Москва: Прогресс, 2005. Випуск 5. С. 16-110.
44. Панина Л. Ф. Главное – интерес к занятиям Физическая культура в школе. 2005. Випуск 6. 28 с.
45. Пилипко В. Ф., Овсеенко В. В. Атлетизм: навчальний посібник. Харків: ОВС, 2007. 136 с.
46. Польша Н. С., Яцковська Н. Я., Єременко Г. М. Гігієна дитинства: невідкладні організаційні заходи. Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України: зб. тез, доповідей наук.-практ. конф. Київ, 2007. Випуск 7.

С. 102-103.

47. Романенко В.А. Двигательные способности человека. Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. С. 125-138.

48. Сапуга І. Є. Стан здоров'я дітей України. Фактори "ризиків" шкільного середовища. Основи здоров'я та фізична культура. 2007. Випуск 9. С. 12-14.

49. Сергиенко Л. П. Основы спортивной генетики: учеб. пособие. Київ: Вища школа, 2004. 631 с.

50. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання. Харків: ОВС, 2007. С. 81-86.

51. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. Київ: Олімпійська література, 2001. С. 264-288.

52. Симонов П. В. Ключевое значение потребностей в изучении психофизиологии человека Проблемы комплексного изучения человека. Москва: Наука, 2003. 35 с.

53. Спортивная метрология [под ред. В. М. Зацирского]. Москва: Физкультура и спорт, 2012. 256 с.

54. Стакионене В. П. Педагогические проблемы физического совершенства студентов Методика физического воспитания в вузе. Вильнюс, 2007. С. 58-60.

55. Теория и методика физического воспитания. Общие основы теории и методики физического воспитания: учебник в 2-х томах [под редакцией Т. Ю. Круцевич.]. Т. 1. Киев: Олимпийская литература, 2003. С. 192-221.

56. Ткачев Ф. Т. В поисках мышечной радости Ф. Т. Ткачев. Київ: Здоров'я, 2008. 73 с.

57. Хрипкова А. Г. Возрастная физиология Москва: Просвещение, 2008. 326 с.

58. Худолей О. Н. Моделирование процесса подготовки юных гимнастов: монография. Харьков: ОВС, 2005. 336 с.

59. Худолій О. М. Основи методики викладання гімнастики: навч.

посібник. Харків: ОВС, 2004. С. 245-259.

60. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 1. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. С. 177-196.